

Raport independent privind politizarea învățământului preuniversitar în anul 2025

În 2025, învățământul preuniversitar din România continuă să se confrunte cu probleme structurale profunde. Conform raportului OECD „Education at a Glance 2025”, România investește doar 2,5% din PIB în educație, mult sub media de 4,7%.¹ Pe foarte scurt, rezultatele școlare, ratele de părăsire timpurie a școlii și decalajele dintre urban și rural se mențin la niveluri problematice, în pofida reformelor declarate și a strategiilor oficiale de creștere a calității educației. În acest context, politizarea persistă ca factor sistemic, afectând nu doar guvernanta și resursele, ci și funcționarea de zi cu zi a unităților de învățământ. Datele internaționale arată decalaje semnificative în competențe de bază, aproape jumătate dintre elevii de 15 ani nu ating nivelurile de competență minimale la citire, matematică și științe, cu scoruri considerabil sub media OECD.

Anul 2025 a fost unul de turnură pentru educația din România, definit printr-o coliziune dureroasă între nevoia de reformare și realitățile unei crize fiscal-bugetare majore. La nivel strict declarativ, anul începe bine; în data de 7 februarie, ministrul Daniel David anunță public un buget pentru educație cu o creștere nominală record de 9,58%, declarând sistemul o „prioritate națională”.² Cu toate acestea, dezbaterea publică privind politizarea sistemului se reaprinde odată cu numirea politică în funcția de secretar de stat a unui actor politic fără experiență în domeniu, dar cu apartenență „potrivită” de partid.³ În data de 10 mai, ministerul emite o poziție oficială prin care interzice politica în școli, în contextul campaniei electorale pentru președinție.⁴ Abordarea demnitarului este aparent încurajatoare, deși nu produce nicio schimbare de paradigmă: *„Așadar, în școală, politica se oprește la poarta școlii, dar încurajăm exprimarea acesteia democratic în societate!”*. Un diagnostic sistemic este făcut în aceeași lună printr-un raport al ministrului Daniel David.⁵ Raportul intitulat QX identifică cauzele sistemice care afectează calitatea educației, printre ele fiind menționată și *„politizarea și ideologizarea managementului educațional”*, o abordare atipică pentru un ministrul al învățământului din România, uzanța MEC-ului fiind de a băga mereu politizarea sub preș. Conform analizei din 27 mai 2025 realizată de organizația **Salvați Copiii**, *„deși raportul (QX) identifică politizarea drept factor transversal negativ, soluțiile propuse mențin sistemul de numire politică a inspectorilor școlari generali și adjuncți. Aceasta contrazice diagnosticul inițial despre necesitatea ca „politicul să se oprească la poarta școlii.”* În luna

iulie a anului 2025 este adoptată Legea nr. 141/2025, pilon central al tăierilor bugetare care afectează drastic educația și stârnește nemulțumiri majore în întreg sistemul de învățământ: comasări de școli, creșteri de norme, tăieri de burse și clase, reducerea cuantumului alocat pentru plata cu ora etc. În luna următoare, un sondaj național FlashData relevă un grad de nemulțumire alarmant: 75% dintre români sunt nemulțumiți de sistemul de educație.⁶ Spre finalul lunii noiembrie, Daniel David susține integrarea educației în Strategia Națională de Apărare, definind analfabetismul funcțional drept „*virus potențial mortal*” al societății.⁷ În data de 9 decembrie 2025, ministrul anunță o schimbare structurală, o adevărată revoluție în învățământ centrată pe profesionalizarea totală a managementului educațional pentru anul 2026, toate posturile de directori și inspectori din țară urmând a fi scoase la concurs pentru a opri numirile politice.⁸ La nivel declarativ, inițiativa ministrului pare a fi un demers curajos în direcția depolitizării învățământului autohton. La nici trei săptămâni de la anunțarea inițiativei, Daniel David demisionează oficial din funcția de ministru al educației, la exact un an de la preluarea mandatului.

Inegalitatea de șanse își face simțită prezența și în 2025, participarea la educație și rezultatele elevilor sunt profund influențate de mediul lor de origine, școlile din mediul rural și elevii din comunități vulnerabile se află într-o situație de dezavantaj pronunțat. Politizarea învățământului este verificabilă prin modul în care sunt ocupate funcțiile de conducere și prin raporturile de subordonare care decurg de aici. În 2024 și 2025, numirea inspectorilor școlari generali, a adjuncților și a inspectorilor de specialitate a continuat în mare parte prin detașări administrative „în interesul învățământului”, fără concursuri transparente sau criterii meritocratice. Deși concursurile ar fi trebuit organizate în decursul anului 2025, ministrul David a ales să amâne organizarea lor și să conserve sistemul actual, unul profund nemeritocratic. Pentru a justifica public amânarea, ministrul educației și cercetării a inițiat o serie de „consultări” cu inspectori și directori privind reorganizarea inspectoratelor școlare și pregătirea viitoarelor concursuri pentru directorii de școli.⁹ Prin urmare în anul 2025, în ciuda anunțurilor publice repetate, nu au avut loc concursuri efective pentru directori și inspectori, iar calendarul formal al ministerului a „deplasat” aceste proceduri în 2026, generând critici în rândul actorilor educaționali din presă și societatea civilă.¹⁰ Directorii de școli și adjuncții continuă să fie vulnerabili la presiuni politice directe prin posibilitatea revocării rapide și prin criterii neclare de evaluare managerială, ceea ce favorizează loialități politice în detrimentul managementului profesionist.

Anul 2025 confirmă o tendință deja semnalată în 2024: folosirea influenței inspectorilor și a conducerilor școlilor în activități cu tentă politică, inclusiv pentru mobilizare sau legitimare electorală. Metoda subminează imaginea educației ca instituție fundamentată pe competență și merit și relevă o structură politizată până în măduva oaselor educaționale. Distribuirea resurselor pentru infrastructură, dotări și proiecte educaționale continuă să fie influențată de criterii politice criticabile. Unele școli din localități conduse de administrații favorabile puterii obțin finanțări preferențiale, iar altele rămân subfinanțate, accentuând inechitățile educaționale. Acest mod de alocare a fondurilor face ca deciziile administrative să răspundă de multe ori intereselor politice punctuale și nu nevoilor reale ale elevilor și comunităților. Pe lângă elevi, victimele principale ale politizării sunt profesorii dedicați, neimplicați politic. În școlile autohtone ierarhiile educaționale nedrepte sunt realități zilnice pentru profesori, realități în care apartenența potrivită la o anumită sferă de influență bate oricând competența. Sub conducerea unor inspectori sau directori numiți politic, subzistă riscul (sesizat către APDE de mai multe cadre didactice din țară) ca anumite anchete disciplinare împotriva unor profesori incomozi să aibă „final cunoscut”, conținând direcția dată de „șeful politic”, nu faptele concrete. Pe de altă parte, profesorii „favorabili” beneficiază de un soi de impunitate în școlile în care profesează pe simplu motiv de apartenență sau simpatie politică potrivită. Același mecanism politic perfid este activat în cazul „construirii” preferențiale a normelor didactice (primii „serviți” sunt „susținătorii”) și în cazul transferurilor cadrelor didactice între unitățile de învățământ, colectivele de profesori din școli sunt uneori „croite” - nemeritocratic - după chipul și asemănarea conducerii școlii și inspectoratului.

O inițiativă a Asociația Pentru Depolitizarea Educației de boicotare a festivităților de deschidere a anului școlar la care tradițional participă politicieni a fost îmbrățișată la nivel național.¹³ În mod cert, transformarea festivităților școlare în vehicule de promovare a imaginii politice este o abordare profund nocivă, străină de scopul educației. Politizarea sistemului educațional nu este doar o problemă administrativă, este o problemă de democrație și de viitor. Un sistem educațional sănătos este un pilon fundamental al unei societăți puternice. Faptul că România continuă să aibă una dintre cele mai ridicate rate de părăsire timpurie a școlii din UE și deficite semnificative în competențe fundamentale este, din nefericire, un rezultat al politizării școlii și al arhitecturii educaționale nemeritocrate.

Și în 2025 au continuat numirile mascate, funcțiile de conducere din instituțiile care reprezintă ministerul în teritoriu fiind ocupate tot prin detașare în interesul învățământului. De precizat, inspectorul școlar general, un adevărat „alfa și omega” educațional local, decide atât numirea cât și renumirea sau revocarea inspectorului școlar și a directorului de unitate de învățământ, fiind abilitat să îi elibereze din funcție oricând, atribuție discreționară care reflectă un nivel feroce de control politic. În multe cazuri respectivii conducători de ISJ-uri, personaje cheie cu puteri discreționare, au cariere educaționale fragile, construite pe intrigi și învârteli politice, nicidecum pe competență și profesionalism. În mod ipocrit și fariseic, numirile sunt făcute „în interesul învățământului”, aspect neveridic. Este de ordinul evidenței că folosul este unul de grup, aceste numiri fiind făcute - în realitate - în detrimentul învățământului. În luna august au avut loc numirile în funcțiile de inspectori generali, inspectori generali adjuncți, inspectori școlari pe discipline și directori adjuncți de școli, celebra „pixiadă”. Au fost „unși” în funcții directorii de școală care nu au obținut funcția prin concurs, ci au fost introduși pe ușa din dos prin „numiri” pe timp de un an. La fel s-a procedat și cu inspectorii generali și adjuncți, numiți din pix de ministrul Educației, prin „detașare în interesul învățământului” pe o perioadă de un an.¹⁴ De reamintit, numirile din pix pun presiune pe profesori și sistem și edifică valori educaționale strâmbe, în care personaje principale sunt cadre didactice cu influență care ocupă prin impostură educațională funcții de conducere la care accesul ar trebui să fie meritocratic. Spre rușinea învățământului autohton, în anul școlar 2023-2024, toate funcțiile de inspector școlar general, inspector școlar general adjunct și inspector școlar din inspectoratele școlare au fost ocupate prin detașare în interesul învățământului, nu, cum era firesc, prin concurs.

Și în 2025 asociațiile de părinți „favorabile” puterii au fost folosite ca unelte de legitimare a unor demersuri politizate, în vederea mimării „consultării” publice pe teme relevante.¹⁵ S-a menținut pe parcursul anului 2025, în special la nivel județean, tendința folosirii olimpicilor pe post de amelioratori de imagine pentru mai marii din educație, ca formă inacceptabilă de politizare a învățământului (transfer de imagine pozitivă în scopul asumării de merite personale cu privire la rezultatele obținute de elevii merituoși, în încercarea de a proiecta o lumină favorabilă asupra lor și a sistemului educațional pe care îl conduc, sistem cunoscut ca fiind furnizor masiv de analfabetism funcțional și mediocritate).

Pe parcursul anului, în presa națională au fost consemnate, în mod complet atipic, câteva articolele de atitudine care tratează în mod amplu subiectul politizării învățământului.¹⁶ S-a luat în mod explicit atitudine împotriva imposturii educaționale care îmbracă pe alocuri forma politizării frenetice, fiind expusă publicului situația „clanurilor educaționale” din sistemul românesc de învățământ. Chiar dacă ministrul Daniel David știa despre existența acestor clanuri¹⁷, nu a făcut absolut nimic în timpul mandatului pentru a le destructura sau pentru a le reduce influența. Deși corup și infestază întregul sistem, iar existența lor este de notorietate, aceste grupuri nelegitime de putere sunt tolerate și chiar recompensate, fiind integrate în lanțul decizional de la cel mai înalt nivel al educației. Respectiv structuri nelegitime sunt construite la bază pe formațiuni politice, se ramifică apoi pe latură de relații de familie, de afaceri, de afecțiune, de oportunitate sau de tovarășie. Aceste organizații paralele parazitează și conduc învățământul autohton de peste trei decenii și jumătate; este de ordinul evidenței că nu urmăresc binele comun al elevilor și profesorilor, ci îl subminează. Există un soi de alternanță tacită la putere între „marile clanuri” și un „noncombat strategic”, în scopul conservării dominației asupra sistemului.

Concesii păguboase și compromisuri nedemne cu privire la politizarea învățământului au fost făcute mereu pornind de la cel mai înalt nivel din sistem, „vinovățiile” propagându-se de sus în jos. Ministrul David pleda explicit în 2025 pentru menținerea politizării educației, chiar dacă sugera un grad mai redus de dependență politică: *„Dacă inspectoratul reprezintă ministerul în județ, când vine un nou ministru, ministrul vine cu un program de guvernare și acel program de guvernare trebuie implementat în județe. Acolo ai nevoie de cineva care să-și asume acel program de guvernare, împreună cu tine.”*

Conform portalului Edupedu, în data de 4 martie 2025 Mitropolitul Banatului, Ioan Selejan, și-a încheiat discursul de la dezbaterea privind planurile cadru de liceu de la Timișoara, vorbind despre depolitizarea educației în mod emblematic: *„Domnule ministru, este un murmur prin lumea aceasta a învățământului, să fie depolitizat, să intre oameni de vocație și de capacitate în funcțiile de conducere.”* De salutat și apreciat intervenția, o pledoarie excepțională pentru depolitizarea sistemului, neașteptată, venită din afara sistemului, de la o personalitate a vieții bănățene. Mitropolitul Banatului, într-un exercițiu remarcabil de imaginație, ironie și reflecție, a întrebat-o pe Aura Danielescu, inspector general al Inspectoratului Școlar Timiș, dacă l-ar „numi” director la o școală din Timișoara, pe marele

Pitagora: „*Mai alaltăieri, mergând pe jos pe ulițele cetății Timișoara, m-am întâlnit cu un om care ducea în spinare un triunghi dreptunghic din lemn și m-am înclinat: „Doamne, cine este omul acesta care umblă cu un triunghi dreptunghic prin cetate?” M-am apropiat de el, m-am uitat mai bine și, ce credeți, cine era? Pitagora. Și l-am întrebat: „Maestre, unde predai?”. Mi-a răspuns: „La școala 152.”* Iar eu: „Cumva, ești director acolo?” Și mi-a zis: „Nu, pentru că nu m-am înscris în niciun partid.”

Momentul antologic - vocea societății civile care cere depolitizarea învățământului chiar la întrunirea decidenților din domeniu! - a fost immortalizat perfect de către portalul educațional Edupedu.ro.¹¹

Un alt moment de referință cu privire la politizarea sistemului românesc de învățământ în anul 2025 și la puterea de care poate face uz un inspector școlar general, privește demiterea de către Inspectoratul Școlar Județean Timiș, din funcția de director al Colegiului Național Pedagogic „Carmen Sylva”, a doamnei profesoare Claudia Muntean, la doar două zile după ce fusese repusă în funcție în baza unei hotărâri judecătorești. Pe scurt, un exercițiu de forță, intimidant, cu rol de exemplu pentru viitor, care dă de înțeles că politicul (prin cei numiți) este mai presus de hotărârile instanțelor judecătorești.¹²

În general, cu excepții remarcabile, presa locală nu abordează și nu taxează subiectul politizării școlii decât la comandă politică, ca modalitate de reglare a unor conturi între foști și/sau actuali decidenți din educație. Există cazuri în care anumite entități de presă care beneficiază de bani de la partide reacționează strict la „comandă politică” inclusiv pe subiectul educației. Pe scurt, folosirea presei aservite ca instrument contondent a fost semnalată și pe parcursul anului 2025. Folosirea profesorilor, directorilor și inspectorilor ca „actori” în lupta politică și-a consumat un nou episod pe parcursul anului trecut. Schema observată de APDE în mai multe județe: directorii numiți politic postează pe profilurile personale de pe rețelele sociale, aparent sincronizat și neîntâmplător, constatări, opinii, speculații și observații „nevinovate” cu tentă politică (în acord cu punctajul de partid), devenind „pe față” actori ai luptei politice. Conform relatărilor cadrelor didactice care au contactat Asociația Pentru Depolitizarea Educației, respectivii conducători de unități de învățământ procedează la fel și în cancelariile unităților de învățământ, dar cu o vehemență deosebită, aspect descurajant și nefiresc pentru lumea educației. Anul 2026 începe sub auspicii nefavorabile, fără un ministru al educației asumat și cu amplificarea politizării din sistem prin extinderea detașării „în interesul învățământului”. Astfel, și personalul didactic

auxiliar va putea fi detașat de acum înainte, la fel ca profesorii, ocazie cu care arbitrariul și criteriile netransparente vor influența și mai mult cariere în educație. Subliniind tradiționala lipsa de onestitate a MEC în evaluarea sistemică a învățământului românesc, raportul APDE din 2025 constată că sistemul autohton de învățământ rămâne blocat în zodia politizării, deși nu se rostește niciun cuvânt despre ea, că indicatorii educaționali-cheie rămân problematici, că interesele de partid și grup sunt încă deasupra interesului public și că abordarea instituțională împământenită încă favorizează filierele politice în detrimentul celor meritocratice.

Deocamdată depolitizarea educației se realizează timid, exclusiv la nivel declarativ. Un posibil antidot eficient pentru reducerea gradului de politizare ar presupune crearea unor autorități independente pentru gestionarea sistemului educațional, autorități care să nu fie influențate de schimbări politice și care să beneficieze de autonomie deplină în luarea deciziilor. Deși sunt disponibile o multitudine de modalități eficiente de depolitizare și profesionalizare a învățământului, la nivelul anului 2025 au lipsit voința și consensul politic pentru adoptarea lor. Dintre remediile posibile amintim: *organizarea de concursuri bazate pe competență și criterii obiective, cu evaluatori independenți, pentru ocuparea funcțiilor de conducere, introducerea unor mecanisme independente de audit și monitorizare, implementarea unor sancțiuni stricte, cu rol de descurajare, pentru cei care folosesc influența politică pentru a obține beneficii personale sau grupale în cadrul sistemului educațional, includerea activă a profesorilor și comunității în procesele decizionale legate de educație, creșterea autonomiei școlilor în procesul de selecție a directorilor, stabilirea unor standarde clare și reglementări stricte pentru toate funcțiile de conducere etc.* Raportul APDE din 2025 atrage atenția că politizarea este cancerul educației românești: acționează lent, invizibil la început, dar profund distructiv, metastazând toate structurile care ar trebui să protejeze interesul elevului. Scoaterea învățământului de sub control politic nu își mai permite să rămână un deziderat amânat la nesfârșit, deserviciile aduse școlii, profesorilor și elevilor fiind majore. Este de ordinul tristei evidențe că și în 2025 educația a fost vulnerabilizată masiv de căpușarea politică. Depolitizarea educației nu este un moft, este o urgență națională!

Timișoara

19.01.2026

Președinte APDE,

av. Zeno Daniel Șuștac

Surse:

1. <https://adevarul.ro/stiri-interne/educatie/educatia-la-coada-prioritatilor-romania-aloca-2470703.html>
2. <https://www.wall-street.ro/articol/Educatie/313952/mai-multi-bani-pentru-educatie-in-2025-bugetul-atinge-4-5-din-pib.html>
3. <https://www.edupedu.ro/oficial-irina-danielescu-consilier-psd-sector-4-si-omul-lui-baluta-fara-legatura-cu-educatia-numita-secretar-de-stat-la-ministerul-educatiei-si-cercetarii/>
4. https://www.edu.ro/press_rel_48_2025
5. https://www.edu.ro/sites/default/files/Daniel_David_Raport_QX.pdf
6. <https://agerpres.ro/social/2025/08/14/sondaj-75-dintre-romani-sunt-nemultumiti-sau-foarte-nemultumiti-de-sistemul-de-educatie--1475905>
7. <https://agerpres.ro/educatie-stiinta/2025/11/27/david-integrarea-educatiei-si-cercetarii-in-strategia-nationala-de-aparare-a-tarii-este-fundamentala--1506723>
8. <https://city-fm.ro/2025/12/09/revolutie-in-invatamant-ministerul-schimba-toti-directorii-si-inspectorii-in-2026/>
9. <https://www.edupedu.ro/ministerul-educatiei-a-inceput-consultarile-cu-inspectorii-si-directorii-de-scoli-privind-concursul-pentru-directori-din-2026-debirocratizare-si-impactul-masurilor-fiscale-saptamana-viitoare-vor-fi/>
10. <https://www.edupedu.ro/concursurile-de-director-trebuie-organizate-in-prima-parte-a-anului-2026-spune-ministrul-daniel-david-vom-incepe-sa-gandim-modalitatea-de-concurs-miza-noastra-va-fi-regandirea-profesiei-de-directo/>
11. <https://www.edupedu.ro/mitropolitul-banatului-domnule-ministru-este-un-murmur-prin-lumea-aceasta-a-invatamantului-sa-fie-depolitizat-daca-v-ati-intalni-cu-pitagora-l-ati-numi-director-la-o-scoala/>
12. <https://www.ziuadevest.ro/tensiuni-la-colegiul-national-pedagogic-carmen-sylva-timisoara-directorul-a-fost-demis-la-doua-zile-de-la-repunerea-in-functie/>
13. <https://adevarul.ro/stiri-interne/educatie/indemn-la-boicotarea-festivitatilor-de-inceput-de-2466966.html>
14. <https://www.edupedu.ro/pixiada-2025-incepe-sezonul-numirilor-din-pix-ale-inspectorilor-si-directorilor-de-scoli/>
15. <https://www.edupedu.ro/ministerul-educatiei-federatia-parintilor-sustine-proiectele-de-planuri-cadru-care-includ-multe-dintre-propunerile-acesteia-partile-anunta-un-grup-de-lucru-pent/>
16. <https://ziare.com/educatie/despre-clanurile-din-educatie-1982293>
17. <https://danieldavidubb.wordpress.com/2011/01/18/cum-am-devenit-un-highlander-despre-clanuri-universitare/>

*** APDE realizează pentru al doilea an consecutiv un raport independent privitor la politizarea școlii românești.** Asociația pentru Depolitizarea Educației a fost înființată în anul 2024 și are ca obiectiv principal stimularea depolitizării sistemului național de învățământ. În scopul îndeplinirii obiectivelor statutare asociația își asumă misiunea de a propune politici publice, remedii și bune practici în scopul depolitizării reale a Educației din România. Asociația militează pentru consolidarea meritocrației în sistemul național de învățământ, pledează pentru excluderea oricăror demersuri, acțiuni sau activități politice care interferează cu Educația în sistemul de învățământ. APDE susține ocuparea funcțiilor de conducere din învățământ pe criterii de etică, deontologie și performanță, nu pe criterii de servilitate, “răspuns la comenzi” ale politicianului sau apartenență de partid, misiunea sa fiind de a prezenta opiniei publice deserviciile, neajunsurile și inechitățile provocate de politizarea unităților de învățământ. Informații detaliate despre APDE puteți obține accesând siteul asociației www.depolitizare.ro.